

22.11.2024

STTK:n tavoitteet kasvun vauhdittamiseksi Suomessa

Osana pääministeri Petteri Orpon käynnistämää ja työeläkeyhtiö Varman toimitusjohtaja Risto Murron johtamaa Kasvuriihi -hanketta toteutettiin verkkokysely talouskasvua vauhdittavien ideoiden kokoamiseksi. Verkkokyselyyn antamissaan vastauksissa STTK ry nosti esiin viisi talouskasvua vauhdittavaa kokonaisuutta. Nämä kokonaisuudet ovat:

- 1. Osaamistason nostaminen.** Suomi tarvitsee osaajia. Ammattitaitoisen työvoiman puute on yksi merkittävimmistä kasvun esteistä. Osaavan työvoiman saatavuuden parantamisessa oleellista on panostaa aikuiskoulutukseen ja parantaa mahdollisuuksia alan- ja ammatinvaihtoon. Lisäksi Suomi uhkaa jäädä jälkeen korkeakoulutettujen osuudessa ikäluokista suhteessa verrokkimaihin, ja siksi korkeakoulujen aloituspaikkoja on lisättävä merkittävästi. Osaamistason nostamiseksi on myös jatkettava oppivelvollisuuden pidentämistä tukevia toimia siten, että koko toisen asteen tutkinto on opiskelijalle maksuton.

Työ- ja osaamisperusteisen maahanmuuton avulla voidaan merkittävästi lisätä työikäisen väestön osuutta ja talouden kantokykyä. Suomessa on panostettava eettiseen kansainväliseen rekrytointiin ja sitouduttava syrjinnän ja rasismin poistamiseen. Osaamistason nostamisessa tulisi kiinnittää huomiota myös maahanmuuttajien pitovoimaan. Toimia tarvitaan, jotta mahdollisimman moni Suomessa tutkinnon suorittanut myös jää Suomeen ja työllistyy koulutustaan vastaavaan työhön.

- 2. Kasvua tukeva veropolitiikka.** Talouskasvu tarvitsee tukea veropolitiikasta. Tällä hetkellä listaamattomien yritysten osinkoverotus toimii osittain kasvun tukkeena, sillä se kannustaa vähätuottoisimpiin ja -riskisempiin investointeihin. Listaamattomien yritysten osinkoverotuksen uudistaminen myös vahvistaisi julkista taloutta. Esimerkiksi valtiovarainministeriön verokartoituksen mukainen malli vahvistaisi staattisesti arvioiden verokertymää reilulla 400 miljoonalla eurolla. Myös perintöveroon liittyvää sukupolvenvaihdoshuojennusta tulisi tarkastella kasvun näkökulmasta. On epäselvää, onko sukupolvenvaihdoksiin kannustaminen huojennuksen avulla kasvua tukeva toimi.
- 3. Kilpailun lisääminen.** Suomessa monet sektorit ovat keskittyneet. Yritystoiminnan keskittyminen ja vähäinen kilpailu paitsi nostaa kuluttajahintoja ja heikentää palkkoja, myös vaikuttaa negatiivisesti talouskasvuun. Konkreettisia toimia kilpailun lisäämiseksi olisivat esimerkiksi yrityskauppojen otto-oikeuden lisääminen kilpailu- ja kuluttajaviraston toimivaltaan, viraston resurssoinnista huolehtimien ja kilpailulainsäädännön laajempi tarkastelu ja tiukentaminen. Kilpailun lisäämiseen tulee kiinnittää huomiota erityisesti yksityisellä sektorilla. Julkiselle sektorille tulee antaa työrauha hoitaa kansalaisten peruspalveluita kuten koulutusta ja sosiaali- ja terveyspalveluita.

22.11.2024

- 4. TKI-politiikan uudelleenkehennukset.** Hallitus on sitoutunut nostamaan valtion tutkimus- ja kehittämistoiminnan menoja TKI-rahoituslain mukaisesti. Tällä hetkellä liian suuri osa rahoituksesta kohdistuu kuitenkin talouskasvupotentiaaliltaan epäselviin ja lyhyisiin hankkeisiin. Neljän prosentin TKI-tavoitetta haastaa myös osaavan työvoiman saatavuus. Siksi rahoituslain TKI-kriteeriä tulisi tarkastella uudelleen ja harkita voisiko esimerkiksi korkeakoulujen aloituspaikkojen lisäämisen sisällyttää joltain osin TKI-rahoituslain käyttöön.
- 5. Aktiivinen teollisuuspolitiikka.** Suomi tarvitsee aktiivista teollisuuspolitiikkaa, jotta puhtaasta siirtymästä ja muista talouden rakennemuutostarpeista saadaan kaikki mahdollinen irti. Teollisuuspolitiikan toimet voivat sisältää esimerkiksi yrityksille suunnattuja kustannustenjakosopimuksia puhtaaseen siirtymään liittyen tai edullisia lainoja. Samalla on tarkasteltava suomalaisen omistajuuden vahvistamista. Tämä voi tarkoittaa esimerkiksi, että valtion lähipiirissä olevien toimijoiden, kuten Teollisuussijoituksen ja Solidiumin varat valjastetaan Suomen uusteollistamiseen liiketoiminnalliset näkökulmat huomioiden.

Lisätietoja STTK:ssa:

Taina Vallander, johtaja, taina.vallander@sttk.fi, p. 040 1841 464.

Tom-Henrik Sirviö, ekonomisti, tom-henrik.sirvio@sttk.fi, p. 040 684 2251.